

INTERNA MEDICINA

V. srednjoeuropski kongres o hipertenziji – svjetska elita hipertenzionologa u Zagrebu

U hotelu Westin u Zagrebu je od 22. do 25. listopada 2009. godine održan jedan od najznačajnijih stručnih medicinskih skupova u Hrvatskoj zadnjih godina koji je tematski objedinio 5. srednjoeuropski kongres o hipertenziji, 2. hrvatski kongres o hipertenziji i 2. simpozij medicinskih sestara o hipertenziji. Prihativši poziv Europskog društva za hipertenziju (engl. *European Society of Hypertension*, ESH) za organizaciju događaja, Hrvatsko društvo za hipertenziju, na čelu s prof. Bojanom Jelakovićem, nastavilo je tradiciju održavanja uspješnih kongresa o hipertenziji održanih bijenalno u posljednjih osam godina (Česky Krumlov 2001., Portorož 2003., Sopron 2005., Krakov 2007.). Kongresu su, osim predsjednika ESH-a, prof. Krzysztofa Narkiewicza iz Poljske, i predsjednice ESH odbora za edukaciju, prof. Renate Cifkove iz Češke, nazočili vodeći hipertenzionolozi iz Europe i svijeta, kao i vodeći hrvatski epidemiolozi, nefrolozi i kardiolozi.

Temeljni cilj srednjoeuropskih kongresa o hipertenziji je unaprijediti primarnu i sekundarnu prevenciju hipertenzije i pratećih komplikacija, te poboljšati suradljivost i ustrajnost bolesnika ne samo u uzimanju lijekova, nego i u mijenjanju loših životnih navika. Osim predstavljanja rezultata nedavno učinjenih istraživanja u svakoj od država srednje Europe, cilj skupa bio je i stvaranje novih kontakata, unapređivanje postojeće i stvaranje buduće mreže suradnje.

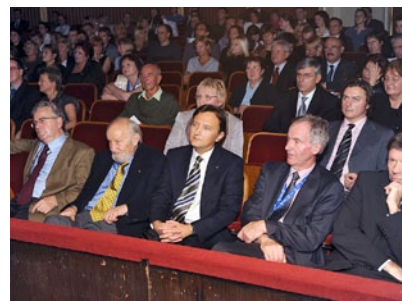
Glavne teme kongresa bile su epidemiologija hipertenzije i cerebrovaskularnog inzulata, te primarna prevencija - nacionalni programi za smanjenje unosa kuhinjske soli.

S obzirom da su rezultati provedenih istraživanja o unosu soli u organizam vrlo zabrinjavajući, na kongresu se raspravljalo o načinima kako djelovati na populaciju, ali i prehrambenu industriju u smislu

U organizaciji Europskog i Hrvatskog društva za hipertenziju, u Zagrebu je održan V. srednjoeuropski kongres o hipertenziji (5. CEM), koji je okupio vodeće stručnjake hipertenzionologe iz Europe i svijeta, kao i gotovo sve vodeće hrvatske epidemiologe, nefrologe i kardiologe. U nastavku kongresa održan je II. hrvatski kongres o hipertenziji, te II. hrvatski simpozij medicinskih sestara u hipertenziji. Cilj CEM-a, kao i nacionalnog kongresa, bio je nastaviti tradiciju prethodnih uspješnih sastanaka i poboljšati primarnu i sekundarnu prevenciju hipertenzije te liječenje i kontrolu bolesti. Također, cilj je bio približiti dijagnostičko-terapijske smjernice svakodnevnom radu, poboljšati ustrajnost bolesnika u uzimanju lijekova, ali i u promjeni životnih navika, te time smanjiti pobol i smrtnost od kardiovaskularnih bolesti.

Sudionici svečanog otvorenja u predvorju Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu. U prvom planu su prof. dr. sc. Duško Kuzmanić, bivši predsjednik Hrvatskog društva za hipertenziju, dr. Mirko Vdović i nedavno preminuli dr. Brenko Heinrich

Otvorenju je nazočio velik broj kolegica i kolega, te svi vodeći hrvatski stručnjaci koji se bave hipertenzijom ili njenim komplikacijama. Hrvatsko društvo za hipertenziju zahvaljuje dr. sc. Ani Lederer, intendantici Hrvatskoga narodnog kazališta, na susretljivosti i suradnji

smanjenja količine soli u gotovim namirnicama. Jedan od svijetlih primjera na tom polju je Velika Britanija, u kojoj je kroz akciju CASH (*Consensus Action on Salt and Health*) uz pomoć vlade postignut konsenzus s prehrambenom industrijom i multinacionalnim kompanijama koji je rezultirao smanjenjem količine soli u većini gotovih proizvoda koji se mogu naći na tamošnjem tržištu. Više o tome je tijekom svečanog otvorenja kongresa, upriličenog uz bogat umjetnički program u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, govorio glavni organizator spomenute akcije, prof. Graham MacGregor.

Prema rezultatima studije „Epidemiologija arterijske hipertenzije u Republici Hrvatskoj“ (EH-UH), prevalencija hipertenzije u Hrvatskoj je

37%. Učestalo su prisutni komorbiditeti te pretilost, fizička neaktivnost i povećani unos soli, koji značajno pridonose visokoj prevalenciji i slaboj kontroli hipertenzije. Osim što predstavlja značajan faktor rizika za arterijsku hipertenziju, prekomjerni unos soli utječe i na povećanje rizika razvoja moždanog udara, hipertrofije lijeve klijetke, proteinurije, osteoporoze, bubrežnih kamenaca i nekih zloćudnih tumora.

S obzirom da je prosječan unos soli u Hrvata dosta visok (10-13 g/dan), te gotovo dvostruko premašuje fiziološke potrebe i preporučene vrijednosti (6 g/dan), i u Hrvatskoj je, po uzoru na Veliku Britaniju, 2006. godine pokrenuta Hrvatska nacionalna kampanja za smanjenje unosa soli (CRASH). Procjenjuje se da 70%

Predsjednik Hrvatskog društva za hipertenziju prof. dr. sc. Bojan Jelaković pozdravio je sve prisutne i zaželio uspješan rad

Profesor Stevo Julius svojim je radom i životnim putem obilježio istraživanja hipertenzije i postavio neke od temelja te zacrtao budući smjer struke i znanosti hipertenzijologije. Prof. Julius je zagrebački đak, što s ponosom svugdje ističe, a to je spomenuo i u emotivnom izlaganju

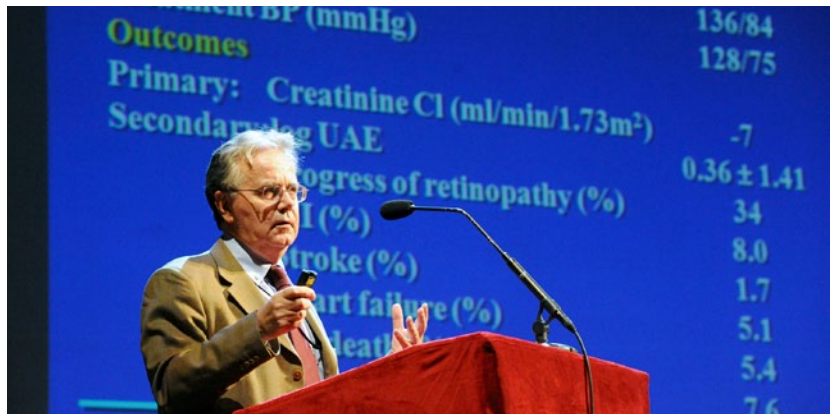

Na konferenciji za novinare predstavljeni su ciljevi kongresa. Naglasak je bio na primarnoj prevenciji, pa je nazočio i Branko Čukelj, šef kuhinje hotela „Westin“. Tijekom kongresa hrana je pripravljena s manjom količinom soli, te je korištena i zamjenska sol koja sadrži 50% manje NaCl (Sanusol). Konferenciji su nazočili i doc. dr. sc. Draško Pavlović, član UO-a HDH, te mr. sc. Mario Laganović, tajnik HDH

ukupne soli dolazi iz proizvedene hrane; udio soli samo u pekarskim proizvodima čini otprilike 2%, što znači da u kilogramu kruha ima 5 g natrija. U kontekstu spomenute kampanje, sva hrana posluživana na kongresu pripravljena je s manjom količinom soli, a sudionici kongresa hranu su mogli začiniti koristeći zamjensku sol (Sanusol), koja sadrži 50% manje NaCl-a. To je bila i jedna

Profesor Graham MacGregor osnivač je i pokretač svjetske borbe protiv prekomjernog unosa kuhinjske soli WASH (*World Action on Salt and Health*). Ovo je njegov drugi boravak u Zagrebu i uvijek se odaziva jer je svjestan kako zajednički napori moraju uroditi plodom. Smanjenje prekomjernog unosa kuhinjske soli jedna je od najučinkovitijih preventivnih mjera koja donosi zdravlje i znatnu uštedu

Profesor Giuseppe Mancia, jedan od vodećih stručnjaka Europskog društva za hipertenziju, u uvodnom se predavanju osvrnuo na smjernice za zbrinjavanje hipertoničara Europskoga društva za hipertenziju

od poruka kongresa upućena javnosti na konferenciji za novinare održanoj uoči početka kongresa.

Jedna od posebno zapaženih tema bila je i uzročno-posljedična povezanost hipertenzije i pretilosti, koju već niz godina istražuje jedan od vodećih stručnjaka na polju hipertenzije, prof. Stevo Julius sa Sveučilišta Ann Arbor u Michiganu, SAD. Prema rezultatima novih istraživanja odnos arterijskog tlaka i pretilosti prepoznatljiv je već u mlađoj dobi. Zbog toga posebnu pozornost valja posvetiti djeci s normalnim indeksom tjelesne mase (ITM) i prekomjernim trbušnim opsegom, koji neovisno o ITM-u povećava incidenciju hipertenzije više od dvaput, zaključeno je na kongresu.

Važnu, i u nekim segmentima ključnu ulogu zbrinjavanja hipertoničara, imaju (ili bi trebale imati) medicinske sestre. Zbog toga se na

gotovo svim sastancima Hrvatskog društva za hipertenziju, a tako je bilo i na ovom skupu, paralelno organizirao sastanak medicinskih sestara u hipertenziji. Medicinska sestra s liječnikom treba tvoriti jedinstveni tim u kojem svatko radi svoj posao jer se na taj način povećava vjerojatnost ustrajnosti i suradljivosti bolesnika u pridržavanju propisane terapije.

Održani kongres dodatan je poticaj suradnji stručnjaka regije, te dodatnom povezivanju s Europskim društvom za hipertenziju, te je i priznanje Hrvatskom društvu za hipertenziju, koje je prepoznato u ovom dijelu Europe po svojim inicijativama. Stručnjaci koji su sudjelovali u radu kongresa očekuju da će usvojena znanja biti vrlo brzo pretočena u kliničku praksu, te da će dovesti do bolje kontrole hipertenzije i smanjenja pobola i smrtnosti.